

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

VIme, 1480

Prima pars

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Sermo

exemplū eius qui habuit tres amicos. quorū vnu dilexit plus
q̄ mādū. s. et dīmīcas. alterū q̄ntū se filios. s. vxorē et dīsangui-
neos. alteruz minus se. s. paipes. quorū p̄mus hō eunti ad dei
iudicū tribuit. vix vñ moriens tegat. alter comitāt ei vsc̄ ad
foueaz. h̄ mia in paipes ante deū vad it cū moriēte. vñ Amb.
sola mia comes est defunctoz. vñ subdit: recipient vos in eter-
na tabernacula: paipes vos recipiunt in celis. qz mie opus il-
lis impenfuz causa est. vt illic recipiam. igit̄ ut dicit Greg. Si
eoz amicius. acq̄rimus eterna tabernacula. p̄salare debemus
qz p̄ onis potius mūera offerim⁹. q̄ egenis dona largiamur.
p̄seim⁹ etiā vt dicit Cris. qz elemosina est ars areuz qz data
in terris. fabricat in celis nō luteas domos sc̄ celester. nō transi-
toria tabernacula h̄ eterna. q̄lem quisq; edificauerit talē repiet
exemplū regis īdie q̄ repit palatiū in celis fabricatū ex elemo-
sīs substācie sue. qm beat⁹ Tho. apl's paupib⁹ erogauat.

Onica nona post penth. Sermo lviii

Prima pars.

Vm appropinq̄ret ihus Iherosolimā x. Lu. 19
nō est sine prudētia. si aliq; suis etiā dāmmis
castigat. sed ille prudētior est. quē dāna corri-
gunt alioz. longe vero omnib⁹ quisq; magis
sapit. si nullis dāmmis. h̄ solo emendat iudicō
rōnis. volens igit̄ ecclia nos corrigi vel alioz exemplo euāge-
liū p̄ponit de destructione gētis iudayē ne similia fatim⁹. p̄p̄t
que illi pierant. vñ in hodierna epistola. Cor. 10. scripta sunt
hee ad correctionē nr̄az. in quos fines seculoz deuenerūt Tria
igit̄ tangunt in euāgelio hodierno. Primo ḥ passio saluatoris
de ruitura ciuitati. Secundo declaratio erroris de fūta calamitate
ibi. qz vement dies x. Tercio opatio feruozis de amouenda
cupiditate. ibi. et ingressus. x. Circa p̄mū tria facit. pre-
mittit em̄ fletū ḥ passionis. Obi sciēdū q̄ ea que legunt in p̄nti
euāgelio facta sūt dīnica palmarū. vementē em̄ xpo de bethamā
iheroliam occurrit ei sedenti sup̄ aselluz multitudō magna de cui
tate. cum ramis arborū cantanū. benedictus rex israhel qui ve-
nit in noīe dñi. igit̄; q̄ appropinq̄ret ihus iherosolimā: hoc est
ciuitas regalis et fācētoralis. in qua multitudo maxima due-
nerat vndiq; ad festū pasce celebrandū. ad ipam vero ciuitatez
appropinq̄bat xp̄us. vt in ea mortem suscipiens humanum ge-
nus redimeret. videntis ciuitatem: in qua passurus in breui fa-
mosissimam laudibus, potētissimam cīnibus, fluentem deliciis,
habundātē dīmīcas, et edificiis pulcherrimā; quā videbat quidē

14. April. p. Preter.

Commentario ciuitatis Hierosolymitanae.

Iviii

xps oculo co:pis exterius gliosā, h̄ dimitatis in tuitu suidebat mala, que ventura sup eā erat. flevit sup illā: qz fons pietatis erat, lacrimas nō detinuit. nec ediftia planxit parietū, h̄ subuersione aiaz. Cirill⁹ effuse lacrime sunt signa tristie. ubi considera magnū ḥ passionis in terioē affectū, qui etiam exterius fluxit in lacrimas. Cōsidera etiaz qnto dolore cordis affligebat q̄ cātan tib⁹ ad ipius gloriam, et exultantib⁹ turbis, ipse mediūs eoz la crimabat. **B** Nota q̄ qnquieres legit xp̄us flevisse. Primo in nativitate cū silem omnib⁹ voce emisit. vt dī Sap. 7. de hoc Aug. li. 50. omel. lacmis, inquit, suffundit vultuz silencij se mortalib⁹ vagitib⁹ pmit. iste lacrime sunt ptestatio misericordie humani generis, natem in originali misericordia nō planxit semus. ac nūc ipa laple carnis misericordia deditio. cogit infantē plāgere. statū igit⁹ nre misericordie planxit agn⁹ in oīes i sua nativitate. 2º planxit in suscitacōe lazari. Jo. 11. a lacrimat⁹ est ihus. iste lacrime sunt ptestatio amaritudis mortis naz, vt dicit Gre. si nō peccasset hō, absq̄ morte media translatus fuisset ad eternā beatitudinem. lacrimatus est ergo xp̄s in morte lazari. considerans oportē tali modo finire vitā istaz. Tercō planxit ruinā ciuitatis, ut habetur hic. quo fletu planxit vanitatē mundane vite, quā nō considerant hoies, quid futurū sit eis. Quartō planxit scelus et pditionē iude p̄ditoris. Jo. 13. turbatus est ihus spiritu: et ptestatus est, et dixit: Amē amē dico, qz unus ex vobis me tradet. ex illa turbatione, vt dicit Aug. lacrimatus est dñs delictū et pditionē iude. q̄ lacrime fuerunt magni doloris, ex eo q̄ aia dei insignata ymagine vadit in pditionē. Iher. 9. quis dabit capiti meo aquam, et oculis meis fontē lacrimazz, &c. hoc lamentū est p pditionē oīm reprobaz, h̄ p casu platoz subdit: sup mōtes assūmaz fletu ac lamentū, et sup spacioa deserti plandū, qm̄ incēla sunt. montes sancti plati, speciosa vero deserti sunt religiosi, de quorū pditione magis dolendū est. Quinto flevit in passione. Hebre. 5. p̄es et supplicacōes cum clamore valido, et lacrimis offerens ad deū. istas lacrimas fudit ad deū in passione, ex desiderio nre salutis, p̄ qua exauditus est. vñ subdit ibi: q̄ exaudi tus est p̄ sua reverencia. ecce quoties planxit xp̄us p nobis. flevit qdē in nativitate hoīs ingressū ad hāc vitā, qz cū culpa a miseria: flevit super cūnitatem hominis progressuz, quia cum vanitate: flevit sup lazarum hominis exitū, quia cū pena; flevit sup iudicium damnationem reproborum, quia eterna: flevit in passione pro electorū salute. non solum autem flevit, sed etiam in vocem lamentationis prorupit dicens amaro animo voce lugubri:

Sermo

quia si cognouisses; ea que sup te ventura cognoscet. omnia enim nuda et apta sunt oculis eius: tu scilicet fleres mecum ruinam tuam, quemodo gaudes et exultas in prosperis. Secundum ponit status punitus prosperitatis: et quidem in hac die tua: die ipsius ciuitatis tuis appellat mundane prosperitatis. qui dies hunc dicitur esse ipsius. quod deesse tuis beneficio, non utebatur ad dei cultum; sed pro suis tamen voluntatibus exercitabatur expedebat: que ad pacem tibi: sunt. et die isto punitus prosperitatis habet, que sunt tibi ad pacem, non quidem ad veram pacem, sed ad pacem tibi, ut vaues liberi tuis voluntatibus. est enim pars mundana quae diligunt impium, ut sine timore pertent. de quibus dicitur in politiis. h. 7. quod rubigine trahunt sicut ferrum partes ducentes. Tertio ponit in consideratis futuro: nunc autem punitus tibi prosperitatis et pacis: abscondita sunt ab oculis tuis: que ventura sunt tibi mala. presens namque prosperitas facit ne consideret et preceveat futura aduersitas. pater quod dicit Proverbii. 27. ne glorieris in castanum; ignoras quid superuentura pariat dies Iesu eccl. 9. nescit homo finem suum, sed sicut pisces capiuntur hamo, et sicut aures apprehendunt laqueos; sic capiuntur hoies tibi malo, cum eis extemplo superuenient. C. Nota quod cunctis ista ihesum ad quam dominus venit, signat iudeum propter me, signat mundum istum, sicut unius cuiusque aiam. ad primam cunctate venit christus per carnem assumptus, quo liber in totum mundum veneratur, solis tamen iudeis appropinquat, quod ex eis carnem assumpsit. Hebrei. 2. nusquam enim angelos apprehendit, sed semel abraham. Iesu huius propter consideravit et videt statim vanum in peccatis sua punia corporali. Genes. 18. descendit et video utrum claramorem, qui venit ad me, ope appetuerint. Fleuit etiam Christus iudeo gentis captiuitate, eo maxime futuram occasione sue mortis. Tertio. 2. defecerunt per lacrimis oculi mei, aturbata sunt oia vistera mea, et super iudeo propter sumpsit lamentum. Iesu planxit, quod non considerauerunt iudei, quod illis erat venturus. Tertio. 4. non crediderunt reges terre, et uniuscuius habitatores orbis, quem ingrederebatur hostis et mimicus per portas ihesum, evenit enim illis quod timebant Joh. 11. Si dimittimus eum sic oes credent in eum, et. Ad sedaz ciuitatem, scilicet ad mundum turbans appropinquat christus carnem assumendo, et duerlando cum hominibus. Baruch. 3. post hoc in terris visus est, et cum hominibus dueratus est. Item videt mundi vanitatem, que decepit eius lastuiam, que inficit eius curiositate, et iaduanciam deicit. 1. Jo. 2. omne quod est in mundo, aut est cupiditas carnis, aut concupiscentia oculorum, aut superbia vite. Item fleuit mundanos homines, qui si casum mundi cognoscerent, ipsi cum domino ficerent, quod pulchritudo omnis redigitur in vermes et putredinem, dimicem in paupertatem,

sanitas in infirmitate, vita in morte, potencia in fuitate, honor
in ignominia. et cu nihil videamus stabile in mundo ipsa particularis creature ruina designat nobis aliquem totum mundum deficere.
sed ista abscondita sunt ab oculis insipientium, quod pacem mundi die
suo trahi fruuntur. de quibus Job. 21. dicit in bonis dies suos, et
in mundo ad inferna descendunt. Ad tertiam civitatem scilicet ad adam,
venit Christus, qui per gloriam visitat eum hominem. Ite videt peccatum
anime nephanum opa, ipse qui solus novit corda filiorum hominum. Eze. 16. transiens per te vidi te dulcari in sanguine tuo, et
vidi te et ecce tuus amatus. Item sicut Christus adam peccatorum
Oz. 1. super hoc plangit et vitulabatur, quod despiciata est plaga eius.
Si vero consideraret adam statum sue culpe, et quem statum penitentiae in futu-
ro expectet, ipsa cuius Christo plangeret semetipsum. Sed prius delecta-
tio tollit considerationes mortis repetentes, tollit timores distracti mundi
ei, tollit etiam angustias penitentiae inferni. propter quod Tren. 1. sorores
eius in pedibus eius, quod non est recordata finis sui. Unde nos horum
Ibla. 46. memoremus istud, et abundam. redite purificatores
in eos.

Sed pars.

D

Ecundo, cum dicunt, Quia veniet, significat terribilis decla-
ratio future calamitatis, et duo facit. primo namque pre-
dictum sex illius civitatis miseras. quare prima est obsi-
dio ipsius, quod veniet dies in te. post 40 annos ab ascen-
sione domini venerunt isti dies sublustris eius. et attende, quod Christus per spe-
ritus significauerat supra nomine dei singulariter, plurali vero nu-
mero significat dies aduersitatis: quod modica fuit prosperitas in con-
patione aduersitatis. Probu. 10. anni impiorum breuiabantur. bre-
uiabantur quidem in culpa, ut dilatentur in pena. ps. vii. sanguinum
et dolosi non dimidiabantur dies suos. isti sunt dies super hanc civi-
tatem promulgati. Eze. 22. civitas effundens sanguinem in medio sui,
ut veniat Christus eius, quem polluta est in sanguine, qui a te fatus
est a proprio secreto dies tuos: et circumdabunt te inimici tui:
Thythus. 1. et Vespasianus, romani viri principes cui exercitu suo,
de quibus predixit balaam Nuero. 24. venient in triplo de ytaliam, et
superabunt asirios, vastabuntque hebreos, &c. quo vero circumde-
nit eam addit: vallo. est at vallum cataphractaria facta de lignis,
quod nos dicimus palangatum, eo quod de palis fiat. Romani igitur
obsidentes iherusalem, tres aggeres circa eam fecerunt vallis munitos,
ut nemo egrediantur ingredi posset. Eccl. 9. venit atra eam rex
magnus, et uallauit eam, extruxitque munitos per gitterum. et per
ea est obsidio. vallo at circumdata fuit hec civitas in vindictam,
quia Christus caput iudei circumderant corona spinea. Secunda